

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 OSLO

FISKERI-OG KYSTDEPARTEMENTET
01.02.2005
SAKSNR. 2003/956-77
ARKIV 810

Fiskeri- og
havbruksnæringens
forskningsfond

Akersgaten 13 (SND)
Postboks 429, Sentrum
0103 Oslo

Telefon 22 00 28 45
Telefaks 22 42 89 19

fhf@fiskerifond.no
www.fiskerifond.no

Org.nr. 983 353 215

Ny faks: 22 42 22 62

Deres ref:

Vår ref:
200400007

Dato:
31. januar 2005

Høring

"Samlet innsats – ny struktur" – Innstilling fra Styringsgruppen for Den blå-grønne matalliansen

Vi viser til høringsbrev av 14. desember 2004 om "Samlet innsats – ny struktur" – Innstilling fra Styringsgruppen for Den blå-grønne matalliansen.

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) har følgende kommentarer:

Formålet med styringsgruppens forslag om et samlende konsern for landbruks- og fiskeri-forskningen er å (1) skape klarere arbeidsdeling mellom FoU-miljøene, (2) sterkere og større FoU-miljøer og (3) fremme synergieffekter mellom forskning i landbruks- og fiskerisektoren.

Styring

FHF deler styringsgruppens behov for en klarere styring med FoU-innsaten. Dette er i første rekke relatert til å sikre en god arbeidsdeling og spesialisering av miljøer, og unngå parallell FoU-aktivitet på samme område. Dette er særlig relevant for havbruksforskningen, med relative mange miljøer under flere departementer, i noen grad for foredlingsforskningen, men i mindre grad for teknologiforskningen. Innenfor foredlingsforskningen blir organisatorisk samordning for en del ivaretatt gjennom en samordnet organisasjonsmodell for Fiskeriforskning, SFF og Norconserv.

Å sikre arbeidsdeling innenfor instituttsektoren kan enten ivaretas gjennom økonomiske virkemidler og tilknyttede føringer, eller gjennom administrativ styring/organisasjonsmodeller, slik styringsgruppen foreslår. Dersom Norges forskningsråd skal ha et overordnet koordineringsansvar for den nasjonale forskningen, mener vi overordnet styringsansvar bør ligge der. Skal Forskningsrådet kunne ivareta denne styringsfunksjonen fullt ut, krever det en viss omlegging av virkemiddelbruken i forhold til i dag. Det vil blant annet være behov for en mer bevisst og selektiv bruk av både grunnbevilgninger og strategiske virkemidler. I tillegg bør omfanget av behandling av mindre enkeltprosjekter begrenses, siden dette snarere trekker instituttene i samme retning enn bidrar til strategisk spesialisering.

En konsernmodell vil også kunne fremme klarere arbeidsdeling mellom instituttene. Det knytter seg imidlertid usikkerhet og svakheter til en slik modell, både sett i forhold til å splitte opp etablerte fagmiljøer og mhp. eierforhold og styringsfunksjoner. Vi tror også at hensynet

til verdikjedetenkningen – som er en svært viktig premiss sett fra FHF's ståsted – kan svekkes i en modell hvor ulike fagområder skilles.

Sterkere og større FoU-miljøer

FHF deler for en del styringsgruppens synspunkter på å fremme sterke FoU-miljøer. Et mål om å skape sterkere fagmiljøer vil etter all sannsynlighet best kunne fremmes ved å bygge opp større kompetansemiljøer samme sted. Selv om en overordnet konsernmodell også vil kunne fremme samme intensjoner, ligger det betydelig større utfordringer i å få dette til gjennom en overordnet sentral styringsenhet. Spørsmålet om å etablere noe færre og større FoU-enheter bør vurderes, men etter vår oppfatning må det foretas en mer omfattende utredning om dette enn i den foreliggende innstillingen før det tas stilling til dette.

Synergieffekter

Spørsmålet om større grad av synergieffekter mellom fiskeri- og landbruksforskningen er etter vår vurdering i første rekke aktuelt for foredlingsforskningen. Hovedutfordringen innenfor havbruksforskningen framstår i første rekke spørsmål om spesialisering og arbeidsdeling mellom institutter som driver denne forskningen, mens synergier knyttet til den tradisjonelle landsbruksforskningen på husdyr i mindre grad synliggjøres. Spørsmålet om synergieffekter er derimot mindre framtrædende innenfor teknologiforskningen, hvor det sentrale fagmiljø finnes i Trondheim. Selv om visse synergieffekter kan hentes ut mellom landbruks- og fiskeriforskningen, særlig på foredlings siden, kan vi vanskelig se at dette er et viktig nok argument til å legitimere en så vidt omfattende omorganisering av instituttsektoren som foreslås. At instituttene i større grad kan dra veksler på hverandres kompetanse, kan også dekkes ved å legge føring om samarbeidsprogrammer/prosjekter hvor flere institutter med ulik og komplimentær kompetanse deltar.

Andre momenter

FHF slutter seg ellers til at institutter som deltar i FoU-opppdrag bør stilles noenlunde likt med hensyn til konkurransevilkår, slik at institutter med stor grad av grunnfinansiering ikke bør kunne dra fordeler av dette. Grenseoppgangen mellom næringsrettet og forvaltningsrettet forskning er i dag for en del overlappende. Ønsker man å skille klarere her, kan et alternativ være å skille budsjettmessig mellom de to former for aktiviteter innenfor samme institusjon.

For øvrig ser vi positivt på etablering av et forum hvor overordnet samordning av FoU-innsats blir drøftet mellom relevante aktører. For FHF vil det f. eks. være av interesse å bli trukket sterkere inn i utforming av strategiske instituttprogrammer, slik at vi kan formidle våre behov for langsiktig kompetansoppbygging i forhold til Fondets handlingsplaner og prioriteringer.

Særlig om FHF's rolle

Et av hovedproblemene med dagens organisering av FoU-innsatsen – blant annet gjennom Forskningsrådet – er at næringen ikke i sterk nok grad gis anledning til å legge premissene for større programmer og prosjekter. I hovedsak gjøres dette på instituttene premisser. En konsekvens er at instituttene ikke blir tilstrekkelig praktisk innovasjons- og markedsorientert. For å fremme større grad av markedsorientert forskning – som styringsgruppen etterlyser – er det nødvendig at instituttene utvikler seg i samspill med næringen som "kravstor" kunde. FHF vil kunne spille en viktig rolle med å fremme større grad av markedsorientert forskning og

utvikling ved å opptre som en kravstor kunde overfor instituttene på vegne av næringen og delbransjene av næringen.

FHF bør gis en klarere og mer framtrædende rolle i forhold til Forskningsrådet ved å bli en sentral premissleverandør for FoU-innsatsen ut de marine næringers egne behov, i et nært samspill med leverandørindustri og FoU-miljøer. Dette kan f. eks. gjøres ved at Forskningsrådet bestiller bransjerettede programmer og større prosjekter gjennom FHF, og at disse utformes i et samarbeid mellom FHF, Forskningsrådet, leverandørindustri og FoU-miljøer. Særlig innenfor den innovasjonsorienterte forskningen ser vi dette som viktig.

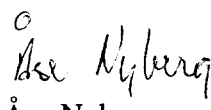
Ellers viser vi til vår foreløpige uttalelse om samme sak i brev av 14. juni 2004 og understreker på nytt at fiskeri- og havbruksnæringen er Norges nest største eksportnæring med et betydelig vekstpotensiale. Innsatsen på marin FoU må vektes i samsvar med dette.

Med vennlig hilsen

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond

Terje Flatøy
direktør

Åse Nyberg
sekretær